

Womhaj Bóh!

Číslo 33.
15. augusta.

Četnik 7.
1897.

Serbske nježeliske lopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Esmolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a šu tam dostacž ja šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

9. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Luf. 19, 1—10.

Šchtó dha budže sbóžny? Hdyž Jesuřowi wuczomnizy nastróženi so taf prařchachu, tudy widžimy muža, kiž drje bě khudy, šhubjenny hrěřchnik, kotrehož pak je tón řnjes Jesuř sbóžneho řejnik. Kať wjele krařniřchi je tónz a wukhod wo Zacheju dženřa psched tym wo bohatym mlodženzu dženřa tydženja, — bohaty mlodženz wot Jesuřa prjecž dže řrudny; Zacheus pak Jesuřa ř wjeřelom horje wosnje, wo tym bohatym mlodženzu praji tón řnjes to nastróžaze řlowo: „bohaty budže ř czeřka do njebjeřkeho krařestwa pschińdž“, wo Zacheu pak to trořchtowaze řlowo: „cřlowiřki řny je pschiřchol, řo by pyťal a řbóžne cřiniť, řchtož řhubjene je.“ Š wotťal tajki rořdžel? Leži to na tym řnjesu, řo temu jenemu pućž do Božeho krařestwa czeřki, pscheczeřki bjes wřhitkeje nuřnoty, cřini — temu druhemu řařo lóžki, pschelóžki bjes wřhitkeje prawdy? Ře, ne — tón mlodženz řadařche řebi, řwoje řkutki wohladacž, řo by ř nimi řo hordžicž móhť. — Zacheus řadařche řebi Jesuřa wohladacž, řnadž řo by hnady wot njeho dořtal. Řch, řo by Zacheus nam řa pschiřklad byl.

Řjehamy halle doľho řebi pschemyřlicž, kať w Zacheu řadanje, Jesuřa wohladacž, nastacž móžeřche, řo řaneho mēra nima, řo dyrbi, njeř ludžo řo jemu řmēja a jeha hanja a ř porřtami na njeho jako džećzazeho muža poťasuja, wřhitko řpyťacž, řwoje řadanje řpokojicž; ř liczbami řo to njeđa woblicžicž, niřtón prajić a dopoťasacž njemóže:

Zacheus dyrbjeřche řebi řadacž Jesuřa wohladacž — my řpóřnajemy w tym řkutku Božeje hnady, kať Boža ruka wutrobny wodži kaž řecžki a je w potajnym ř Jesuřej czeřnje a je pschihotuje a wuhotuje řa nowy narod. „Řa wēřju, řo řa řam je řwojeje mozy a je řwojeho rořoma do Jesuřa wēřicž ani ř njemu pschińcž njemóžu, ale řwjaty duch mje powoľa“; řa pak cřzu pořľuchacž na tuto woľanje, řa řo njeřam řpjecžicž a wobaracž, hdyž mje Boži duch czeřnje, řo mi njeby placžiko řrudne řlowo: „ty njeřřy cřnyľ!“ — Wořuj prawje, hdyž ta hnada tebe czeřnje řa řobu.

Zacheus mējeřche řo czeřko dořcž, řo by řwoje řadanje, Jesuřa wohladacž, řpokojil; wřhitko je pschecžiwu temu; hdy by řwojich pschecželom řo prařchecž cřnyľ, jenohľořnje řu pschecžiwu temu; hdy by ř cželom a ř řwju radu řkladowaľ, jenož by řľyřchecž dyrbjaľ: řchto dha tebi do myřlcw pschińdže — řajka hľupořcž, ty drje řny rořoma řbyľ! — hdy by halle řapocžal, řebi tu wēř rořmyřlicž, řenje njeby ř Jesuřej pschiřchol; wón krotko řebi rořmyřliwřchi praji: „řa dyrbju Jesuřa wohladacž“ — a dořelž drugeje móžnořcže ř temu nima, „bēžeřche do přēđka a řaleřny na ľēřny řigowz řo by Jesuřa widžal, pschetož tam mējeřche wón nimo hieć“, — tam je Zacheus wēřty, řo Jesuřa wohlada. Řadanje, Jesuřa wohladacž, jemu řo bliřicž, jeha řejnacž, leži hľuboko we wutrobje kóždeho, kiž je řchcženny a je ř najmjeřřcha nēřchto řľyřchal wo Jesuřu; řižo wot wobruřa jeha drařty wukhadža džiwna móz a poľnje wēřno je řlowo njewēřjazeho molerja: „czeřko je wot Řazarenřkeho czeřnyć“; — czeřaj psched

Jeſuſom taſ daloko a taſ dolho hač dzeſch, pſchezo jaſo ſo na njeho dopomniſch, a byrnež by ſe ſlobami ſe ſubami kſhipil, tón hłobſ njemóžeſch podduſhycž w twojej wutrobje, kiž tebi pſchezo a pſchezo jaſo pſchitwoła: praſchej ſo ſa Jeſuſom, ſchtó wón je. Ale jaſo temu, kiž ſ zylej, polnej wutrobu ſa tym ſteji, ſo by Jeſuſa wohladał, ſo ſbėhaju wſchelate wobmyſljenja a wón ma proſhycž a ſdychowacž:

Božylń klaboſeč, poſbėhń mozy,
So ſo ja tu wutorhnu,
A pſcheſ wſchitke cžemne nozy
W ſwėtnych wėzach pſchecžihcžu.
Dha nėtk ſtrach pſched cžlowjeſami
Roſmyſljenje roſomne,
Bojoſeče pſched hanibami,
Cžėla mjehtoſeč njech prjecž dže. (259, 5.)

Džij a praſchej ſo ludži, ſchtó k temu praja. Hłaj, nėſchto pobožnoſeče, nėſchto wėry maja ludžo zyle rad; mało jim placži, kiž w polnej bjeſbóžnoſeči ſo ſ njei poradži, kiž ženje ke miſchi njeſhodži, ſamo niž w rėcžnych cžaſach, haj ſamo niž na žnjėnſkim ſwjedzenju, kiž ženje k ſpowjedži njeſchińdže — ale runje taſ mało jim ſo tón lubi, kiž ſebi Jeſuſa dla wjele njemėra cžini a jeho dla woſebite wopory pſchinjeſe. Duž njepraſchej ſo ludži — wot nich jenož naſhoniſch, ſo liwke kſheſečijaniſtwa khwala, tón ſnjėſ paſ budži: „dokež liwki ſy, chzu ja cže wuplunycž ſ mojeho rta.“ Džij a praſchej ſo, ſchtó cžėlo a krowej mėni, a ty klyſchihch: porjadne žiwjenje maſch wjeſeč, prjecž cžiſkacž ſo njeſmjėſch, Boži dom maſch wopytowacž, hdyž ſo tebi džėla abo wjeſela dla hodži, žonu a džecži maſch jaſtaracž, ale to je tola njetrjebawſchi, ſo ſo cžwilujėſch ſ twojej pobožnoſeču, ſbi myſle cžiniſch dla nėkajkeho pſchekhwatanja, ſo ſo taſ wulzy ſtaracch wėcžnoſeče dla, wo kotrež nihtón wſchaſ ničžo njewė, ſo hodžiny dolho pſched bibliju ſydaſch — ſo je pſchėhnata. Duž njepraſchej ſo cžėla a krowje, ta lubuje a khwali lėnje kſheſečijaniſtwa. Ale ſtań a dži, wužitwaj prėnju dobru ſkladnoſeč, kotraž ſo tebi ſkicži a kotraž cži nadžiju dawta, ſo móžeſch Jeſuſa wohladacž.

Uch Božo, wumož mje wot wſchitkih ſwjaſkow tudy,
Kiž hiſcheče dđerža mje hač runje potajnje.

Zacheuſ, mały po parſchonje njenamaſa žaneje ſkladnoſeče, Jeſuſa wohladacž, khibta ſo na ſchtom ſalėſe. D wocžinny wocži a hladaimny, tež pſchi naſchich cžucžach je tón ſnjėſ ſchtomy naſadžal, na kotrež móžemy ſalėſeč, ſo bychmy wyſche luda a jeho hołka a hawtowanja a budženja a mylenja, wyſche wſchėdneho žiwjenja a jeho nuſy a ſtaroſeče, wyſche pſchedawanja a kupowanja prjecž hladacž a Jeſuſa wohladacž móhli; — to ſu modlitwa, luba njedžela, cžiche hodžinki domjazeje nutrnoſeče, lube hodžinki w Božim domje a pſchi Božim ſwjatym bliđe; — wužitwajmy jo!

Zacheuſ by ſpokojom byl, hdy by Jeſuſa jenož wohladał, „ſchtó by wón byl“, a tón ſnjėſ, kiž „je pſchiſchol, ſo bychmy žiwjenje a wſcheho doſeč mėli“ jemu dawta wjele, wjele wjažy, hač je Zacheuſ ſebi žadał; — wón njewidži jenož Jeſuſa, ale Jeſuſ na njeho pohladnje a Jeſuſ jenož na njeho njepohladnje ale tež ſ nim rėcži a wón ſ nim jenož njerėcži, ale ſańdže k njemu jaſo hoſeč do jeho domu na hoſpodu. Sawėrnje, hnada ſa hnadu, pſchezo polniſcho ſmė Zacheuſ bracž ſ Jeſuſoweje polnoſeče. Schtó paſ nawabi Jeſuſa k temu, ſo taſ rėcžki hnady wulitwa na Zacheja. Wón praji ſam: ja mam dženſa w twojim

domje woſtacž.“ Wón njemóže hinał, hdyžkuliz je hłodna a lacžna duſcha, tu dyrbi Jeſuſ woſchewieč a napowacž, „pſchetož cžlowiſki ſyn je pſchiſchol, ſo by pytał a ſbóžne cžinił, ſchtóž ſhubjene je!“

O ſłowo wjeſele!

Uch! jeha ſmilna wutroba

Ma hrėſchnikow taſ lubje cžata,

Taſ derje, hdyž ſo ſabkudža

Hač hdyž jich wofo pſched nim plaka.

Kaſ žada wón tych zlonikow

A ſpuſcheži wón jich wulki dołh,

Do Zacheoweho doma khwata,

Tej Madleni b'dže hnada data,

Tej ſylſow rėka jetrjena,

Mój ſbóžnik je troſcht hrėſchnika.

Jeſuſ tež mój troſcht, moje ſbože — ja cže žadam wyſche wſchoł, o mój luby Jeſuſo. — Hamjeń!

Mróſaſ-Budeſečaniſki.

Schėſnaty džen oktobra.

(Potracžowanje.)

„Zyle derje a prawje!“ ſawoła Albert ſ Konfeld ſe ſahorjenjom, to ſu myſle, kotrež cžlowjeſej pſchiſteja, prjedy hač ſo do bitwy poda. Grėch — Bóh — wėcžnoſeč — hela a Bože budjenje! — Lėpje njemóžeſch ſo na ſmjertnu reju pſchihotowacž! Ty maſch zyle prawje. Tola dóndž mi po wino. Ja mam tež ſ tobu hiſcheče wotlicžieč a nimam wina, woſtanje mi jaſhł ſputany. Borako! mam tebi hiſcheče wažne wėzy roſpowjedacž. Tcho dla dóndž po wino, ſo bych rėcžecž móhł, ty dyrbiſch žėhliwy kamjeń ſ mojeje wutrobny walieč. Eſy mi roſumil?“

„Eso wė, luby pſchecželo!“ džeſche Borak bjeſe wſcheho cžucža, „ale daj mi wotpočžowacž.“

„Wotpočžowacž!“ woſpjetowa Albert jėdojce. „Ty mi po tajkim njechajſch moju próſtwu dopjelnicž? Bratſko, ty ſnajėſch, ſo ſym tebe kaž ſwojeho ſyna lubował. Kaſ móhł ty moje ſwójiſtwa namrėcž, hdyž mi tu mólicžku luboſeč ſapowjedžihch, wo kotruž tebe proſchu?“

„Ja póbudu!“ džeſche Borak a hižo bėſche ſo w nóžnej cžėmnoſeči ſhubil.

Stary wojak wotpaſa ſwój teſak, ſečeže ſebi wojeſtu cžapku ſ hłowy a jėdže ſ ruku pſcheſ nahe cžolo. Wón hłuboko ſdychny, kaž by hórka boloeč jeha wutrobu krjudowala. Nėkotryžkuli wėtr bėſche do tehole ſtareho ſuka hižo ſadunyl. Wo tym ſwėdėžeſche tež naha hłowa ſtareho wojaka, kotruž jenož hiſcheče wėnz ſchėdžiwnych wloſkow pſcheſche. A tola bėſche Albert ſ Konfeld wſchė tyſchnoſeče a hórkoſeče ſe ſpodžiwnej krutoſeču duſche pſchecžerpil. Wón ſtany a dóndže do ſtana. Cžaſ ſdaſche ſo jemu dołhi byčž a Borak ſo hiſcheče pokaſacž njechajſche.

„Jaſhł lėpi ſo mi k džaſnam“, džeſche wón ſam k ſebi, „hdy tež to tón pachol ſo taſ dolho komdži?“ Móhlo ſo cži jeſdacž, ſo ma wón wino hałle kłėcžieč!“

W tym ſamym wokomiku bėchu wonka kroczele klyſhecž a mlody Borak jaſtupi do ſtana.

„Wino, lubſchi pſchecželo!“ džeſche wón wotſje, „woſebne wino! Eſym próžy mėł, doniž ſym jo doſtał. W lėhwje je wſcho wuſzlo. Kolo wofoło by byla cžiſchina jaſo w rowje, njebychu-li ſtraže na ſwojich mėſtnach teptale.“

„Wiſcho dobre, pſchecželko!“ wotmolwi Albert. „Schtó mamoj ſo dženſa w nozy wo ſtraže poſtaracž? Mamoj ſo wo druhich naležnoſečach roſrėcžowacž. Pſchinjeſch ſchleńzy, Borako!“

„Esmój tu na bitwiſheču! Hdže móhł ſchleńzy doſtacž?“ džeſche Borak. „Dyrbimoj ſebi wino ſ bleſche porjedžieč.“

„Sa dwaj tola!“ ſawoła ſtary wojak, „to njemóžemoj ani klinknyčž!“

„Winko paſ nam teho dla tež jeſłodži“, wotmolwi Borak, „na bitwiſheču cži jeſłodži, a dyrbjal ſebi ſ próſdnej ruki porjedžieč.“

„Wobſtaraj ſchleńzy!“ džeſche Albert woſpjet, „hewał njemóžeſch ſebi ſwjedženſzy porjedžieč. Mi ſo ſda, ſo nėſchto ja- cžuam, ſchtóž budže naju wobeju jimacž.“

„Ach wostaj so s dacza a czucza!“ hmjejeche so Borak. „S dacza a czucza! tak husto hym tebi hižo prajil, so nimaja niczo na tebi, a tola wostanjesch pschi swojich hmješnych — —.“

„Haj, haj!“ jaręcza thëtije Albert, „s dacza a czucza!“ — wón dale njeręczejeche. Do stana s astupi dolha, fucha žónska a staji dvě schklenzy na semju.

„Tu su schklenzy!“ To wufluscha wsihi wobledny Albert. Wón pohlada se strózelemi na žónsku, kotraž so pomalku sažo wotřali. Běsche to Luzinda, stara zygańcza, kotraž i thěžorskim wójskom sobu czahajche a tam korezmajejeche. Wona běsche wot sapoczatka franzowskich bitwow pschi thěžorskim wójsku a běsche na wšchěch wójnach sobu pobyla. Sdajche so, so běsche něhdy w swojich mlodych lětach rjana byla; tola staroba a wójnške bėdnosće bėchu jejnu rjanosć wuhařlo. Luzinda běsche nětkole mjeswoczi nimale wopadla a smorschežena. Dofelž běsche tak jara dolha sroježena a pschi tym fucha, wona hiščeje wjazy psches to na swojej prjedawšchej rjanosći šhubi. Tola i jeje wócžka blyščejejeche so hiščeje plómjo mlodosće; hewak pak potasowasche jeje mjeswoczo nekajku mėscheńzu wot dobrocziwosće a lubosće. Wšchitzy pschi polku mējachu ju sa nekajku potajnu wořobu. K temu běsche jej drje tež jeje džiwna drařta dopomhala, kotruž so wona stajnje woblekasche. Wona drařčesche so kaž wšchě zygańče, jara piřana. Džiwny napohlad mėsjejeche potom jeje thłódnje mjeswoczo. Albert i Monfeld njemózejeche tule žónsku wuwidžecž. Wšchě jeje postupowanje běsche jemu pschecziwne a nacžini jemu styš. Wón drje běsche dospolny wojak, mėsjejeche pak dyř a dyř tež pschewěrk, a něšto, šchtož běsche so jemu sėsdało, mózejeche jeho wo wšchě nózne španje pschijeječž.

„Tež hiščeje tole štworjenje dnrbišch wohladacž“, džejeche stary wojak, „a to w teje hodžinje!“

„Schto so i tej ma?“ woprascha so mlody Borak spěschnje a starosćiwje, rošhorjenoječž swojeho pschecžela pytnywschi, „wšchato je nam Luzinda schklenzy pschijeječž — wšchato je nam pořlužiła!“

Tola Albert hrožejeche i pjasčzu: „Wotřal so, stare drječmo, abo ja — —“ a wón postany thëtije, so by žónsku pschimnyl a je stana won schmórnyl.

„Alberto!“ sawoła Borak a stupi so do řjedža mjes Luzindu a rošhorjenojecho wojaka. „Ssy dha ty rořoma šbyl? Nihdy na nihdy njebudu čzerpicž, so so wot tebe žónskej šchiwda stanje, kotraž je našchim wojakam telko dobrotow wopokasala.“

„Čžert a hela!“ sawoła Albert wšchón hněwny, „ja chzu temule drječmu potasacž.“

„Ale hlej! Luzinda stejejeche hižo w stanowym sakhodže.“

„Schěřnaty džen oktobra!“ džejeche wona wótšje a posbėhny porst, so by so kóždy tehole dnja dopomnil, „schěřnaty oktobra!“

Tole řlowo dokonja, šchtož běsche Luzinda woczatala. Stary wojak špuschczi swojej ruzy a stupi na jad; wón lehny so na swoje boklo a šchowa swoje mjeswoczo do swojeju rukow.

„Schěřnaty oktobra!“ šdychny wón, „mój Božo, tak kruty su tvoje řudženja! Rak ty mje doma pytasch, Božo, mój řnježe!“

W stanu nasta štyřina čžichina. Borak pohlada se řobucžucžom na stareho wojaka. Wón njemózejeche řebi domyřlicž, tak móže napohlad teje žónšjeje stareho, wuřluženeho wojaka takle rošhoricž. Albert hladašche runu řmuhu psched so. Na nim běsche widžecž, so jeho džiwnne myřle a czucza jimachu. Stara wutrobina rana běsche so bjes dwěla sažo rořkwėkala, a tale bolosć jeho we wutrobje palesche. Wón běsche so žyle do hlubokich myřlow podniril. Škóncžnje sdajche so, kaž by so šhrabacž čžnyl; bjeje nekajteho samyřla sapocza je řwėzu hrakacž.

„Schto so i nej ma, lubšchi pschecželo!“ jaręcza Borak, „šchto je řo řtalo?“

„Seli tu staru kuliřńcžu do swojeju rukow dostanu, ji šchiju řwinu!“ wotmolwi stary wojak.

„Baj tola hlupiřcho!“ wotmolwi Borak, wšchón wjeřely, „šchto móhla nam ta řeřchodžicž, njech tola wokoło lasy, kaž řo ji wuřdanje; čžeho dla dnrbjaloj řo bojecž? Wostaj řo wšchěch starosćow! Řóž, porjedžmoj řebi, lubšchi pschecželko!“

Borak pschimny so blešche a liny stare winko do schklenzow. Potom poda jemu schklenzu, staremu pschecželej. Albert ju wša a posbėhny ju bjeje wšcheho czucza k hubje.

„Tola niz takle!“ džejeche Borak, „na tvoje řtrowjo!“

„Na naju řbože w bitwje“, doręcza Albert, „Bóh čžnyl tvoje mlode řiwjenje šchitowacž!“

Šdnyž běsche so Albert wina se řwojimaj hubomaj dótknyl, řesda so jemu, so je tónle napoj řtraschny jeđ; wón wrjeřny schklenzu do stanoweho sakhoda.

„Njepij!“ sawoła wón, „to je wot stareje jeđpanzařki!“

„Schto je tebi tola do myřlow řajėlo“, džejeche Borak, „ja tebi njerošymju.“

„Pořłchaj na mnje!“ džejeche Albert kručže, „řacžehi pak najprijedny kručže stanowy sakhod!“

Borak to řčini.

(Řotracžowanje.)

Boži hlóř: hnada a řurowosć.

Hlóř: Wulki profeta! ja i wutrobu řadam.

Hephata! wotewř so čžlowjekow wucho, Pořłuchaj, řrořny tón njebeřki hlóř, Schto praji Bóh řnjeř, hdyž na semi řucho, Schto řecži, hdyž mokrota je tu našch lóř; Bóh pyta nař domach, hrořy a řwari, Hnadu pak sažo nam hřeřchnikam řdari.

Hephata! wotewř so hřeřchnikow woko, Wohladaj krařnosć, kiž řtworil je Bóh! Njekomdž řo! Rořhladuj wšchudžom řo wokoło, So widžijch, tak Bóh řnjeř řohnowal wšcho; Hnadu Bóh řkieži, ju niczo njelicži, Hdyž řesuš tam sa nař i lubosću řecži.

Hephata! wotewř so wutroba ludžom! řaruj! Prořch Bóha, kiž w njebeřach je, Dofelž lud potrijechi řrudoba wšchudžom, So wón nař hnadnje řam wuřluřchecž čžze: Mokrota řanicza, tak řo tu čžita, Wody podnirja lud, domy a řita.

Wšchitko, hlaj běsche tak krařne a řjane, Wjeřely lud řo tu řadowasche Pšched krotkim čžařom. Schto pak něř mamy, Hdyž wšchitko we wodach řo rořpadasche? Hdyž woda řo lala, wšchitko prjecž wřala, Schtož Bóža hnada a lubosć jim dala.

Něř niczo nimaju, řu tam kaž řhudži, Dofelž psches wodu wšcho šhubili řu, Šrudniřcho hiščeje, hdyž řaruja ludži, Kiž we wodže řiwjenje šhubili řu: Ach wopomni čžlowcže, so njeřku to řmėchi, Prořch řesom řhryřta, so woda jim hřeři.

Duž wopomni čžlowcže! Njebudž wšchaf řhřobly, So bjes Bóžeř hnady řiwy řy tu; Dopomni řo na tych, kiž wody řu hrale, řich bjes Bóžeř hnady morile řu, Kiž pólal Bóh řnjeř dla hřeřchneho luda, So řpomnil by na tónž pořlednoř řuda.

Čžzemy řo modlicž a řhėrluřche řpewacž, Kiž hiščeje na semi řiwi tu řmy, K čžescži k tom řnjeřej w njebeřach dželacž, So wón nař wótžowřzy řwarnowal bė Pšched wulkej wodu a psched druhej řchodu, řunu wřal i hnadu do swojeho hrodu.

Teutscher w Řorřchizach.

Wšchelake i blisťa a i daloka.

— Schtoda psches powodženje nastata je i blakami jara wulka a se wšchěch kónzow řlyřchimy řdychowanja a proštwy wo pomoz. Duž řu řo tež komiteje řjednocžile, kotrež dary sa tych hromadža, kotrymž je woda řchodu na domach a řahonach nacžinila. Lubi Šserbjia! wy tež wěcže řwoje dary řmilnosće řkladuječe řa tych wbohich, kotřiz pschi prošdných polach řteja a hdyž řebi řnana tón abo druhi myřli: ja mam tež řchodu psches deřchčikowe mjedro, dofelž je ni řito wurořtko, njech řebi na tych pomyřli, kotřiz niczo nimaja. Šsmilna wutroba ma stajnje dořcž, so by dawala řhudym a hubjnym. „Šbóžni řu čži řmilni, pschetož woni budža řmilnosć dostacž.“

— Šradosću móžemy lubym čžitarjam řjewicž, so je redaktor „Řomhaj Bóh“ w řaidženyh řyřženju wot řekretara towarřtwa k pomozy řa Armeniřkich powjeřcž dostal wo tych 3 řyrotach, kotrež řu řo hacž dotal řa dobrowólne dary lubnych Šserbow do řastaranja wřale. Te powjeřcže řo, kaž řo nam piřche, na powšchitkowne

najważniejszych wężu wobmjesuja a dokładniejszych powjescze zo hyszcze podacz njemóža, dofelż pscheczjeljo, kotyż w tych sprotownjach dželaja, hyszcze armenisku rycz dojcz njesnaja a duž zo hyszcze dospolnje i tymi sprotami doryczecz njemóža. Nafche sproty su wschitke do sprotownje w Urfa pschijate. Wone su:

1. Gagob Galaidschian i Biredjik; 11 lët stary. W czaſu pscheczehanja buschtaj jeha nan a dželb skonzowanaj. Macz je we wulkej khudobje žywa. Pschijaty do holczazeho doma w Urfa.

2. Djanna Edichjadschi Melkonian. Wona je nchdže 10 lët stara. Bližsche powjescze wo jejnych starich atd. njebechu dostacz, dofelż je wona w pscheczehanju do Urfa jako czechnjenja pschischla. Wona je pschijata do holczazeho doma w Urfa.

3. Zaroak Reabadschujan. Nan a wuj buschtaj skonzowanaj; wona žaneho mužshego pscheczestwa wjazy nima. Macz je jara khuda a wopuszczena, nima žaneho doma a wysche mjenowaneje hyszcze 3 džowfi. Wona jako tkalcza w industrijowym wotdželu dželja.

Lubym Szerbam budže wescze wulka radošč klyschecz wo tutych sprotach, kotrež woni je swojimi darami jastaraja. Bóh tón Knjes pak budže jo wescze žohnowacz na tych smilnych dariczelach, sčtož su woni na tych wbohich sprotach činili. „Sčtož wy činili scze jenemu bjes tymi mojimi najmjenšimi bratrami, to scze wy mi činili.“ Kaž kčtšje dališche powjescze dostanjemy, je sažo lubym čitarjam podamy.

— Nafch lubowany kčzor a kčzorka staj zo w Pětrohrodže wot ruskeho kčzora i wulkim holdowanjom witaloj. Al po tym, sčtož ruske nowiny pišaja, zo ida, so je smyhlenje ruskeho luda sažo pscheczelnishe pscheczivo nam. Duž je nadžija, so sažo na stejnischčo Bismarkoweje politiki pschindžemy, kotryž mješche stajnje tutu samyſl, so dyrbi zo i Ružowskej dobre pscheczestwo dželčecz. Pschetož to je to najlěpsche rukowanje sa mēr w nafchim wotžnym kraju.

— Srdna powjescz pschindže se Schpaniskeje. Tam je pschiwizowat powróczazeye strony 1. ministra Kanovas del Kastillo jatsčil. Kaž wón wudawa, je zo wón na nim wječicz chyzł, dofelż je wón krucze pscheczivo tej bludnej powróczazej stronie anarchistow wustupowal. To je sažo dopokajmo, kaf daloko mōže cšlowjek w swojich bludach pschinez, hdyž je natykany wot teho jeda cžemnych myšlow, kotrež njechadža niczo wjedžecz wot Boha a njechadža pschipošnacž žaneho wyschšeho w njebešach a na semi. Njetroschujmy zo i tym, so je zo to w Schpaniskej stalo, pschetož tajkich bludnych mamy pola nař a hdyž dolho jich kažazemu skutkowanju hyszcze smērom pschihladujemy, budža tež woni lēto a khroblischi. Bóh swarnuj nafch lud psched tutymi ludžimi, kotryž zo sa pscheczelow luda wudawaju.

Bjes Turkami a Grichami pschezo hyszcze mēr wobsamknjeny njeje. Sultan drje je do žadanjom wulkomozow po swojim prajenju swolil — ale te wuczinenja hyszcze podpikał njeje. So by wón myšle wulkomozow na něščto druhe wobročil, wón po Turkowskej sažo powjescz rošnojecz dawaj, so Armeniszy zo pscheczivo Turkam sbchaja — a skonznje zo sažo bōrszy pscheczehanje wbohich Armenisčich sapočuje. To je wopravdže srdna wēz, so zo Europiske pscheczijanske staty tak dolho wot Turkow sašlepicz dawaja.

Dobre lēkarstwo psche wobožnoscz a njeపోjojnoscz.

(Wěrnny podawł.)

Sa jeneho i najbohaticchich po žylym mēczje Vodonje mėjachu w swojim czaſu Sira Blakwela, kiž bēšche i dobom pscheczelnimy a dobroczimym muž. Dofelż bēšche wón nježenjeny a pošledni swojeje kwōjby a pōdla žanych pschihluschnosczow njemješche, mōžesche wē zo živy bycz, kažkuliz zo jemu chyzishe a na nikoho džiwacz njetrjabasche.

Sdyž bē wón žamoštatny, wón tež hižo nutskach pluwasche we wšchērokej rēzy kwēta a wšchitke wužitka a wješela wužiwasche, kotrež jemu bohatictwo pošficzi.

Na dolho zo jemu tole hole žiwjenje w kwētnym wješelu njespodobasche, pschetož wón mješesche šobnishe cžuczaj. Semu zo

bjes jeha towaršchemi wostudži a skonznje bu jemu to kwētno žiwjenje napscheczimne. Wot smutzkowneho njemēra honjeny zo wón do žamotoneho žiwjenja poda a skonznje do cžezkich myšlow sapadže.

„Sčto pomhaja mi moje pjenješy?“ wón juntrōcz sadwēlowany sawoła. „Dyrbju ja jenož hladacz bjes teho, so bychu mje swješelike a spokojike? Šōždy roboczaj je sbožownischi hacž ja. Za jemu jeha šbože sawidžu, ja pak njebych najradšcho dlēje zo i mojim šrudnym žiwjenjom nořyl!“

W tajkich šrudnych myšlach wón jedyn džel pschi brojny Themy zo wukhodžowasche. Duž dohlada zo na jeneho swojich prjedawšchich dželaczeryjom, i mjenom Willijam, kotryž hysche platajo na semi ředžesche a pschi tym i jažnym hlořom wješely spēw spēwasche.

Šdowōrlimy rybač swojeho prjedawšchego knjesa strowjesche a tón wšchōn sawiščimy praji:

„Kač sbožowny řy ty, Willijamo! Ty spēwasch a zo wo to nještaraš, sčto jutšje budže — a ja“, — cžezko řdychmy.

So džiwajo khudy na bohateho hladašche. „Alc knježe, ja wam njerořymju Wj, jedyn i tych najbohaticchich, wy mi sawidžicze moje šbože jako roboczajana!“

„Alc, moje bohatictwo džel runje je, kotrež mje njesbožowneho cžini. Te milijony řy mi wobczěžnoscz!“

„Sj, duž wotedajeze tola něščto wot njeho druhim“, řmėjo Willijam praji. „Tajkich wječje namafacz, kotryž rad bjeru. Potom wy waschu wobczěžnoscz wotbudžecz a scze hyscze tyřazy ludži sbožowne cžini.“

Pschešlapnjemy Blakwell na teho khudeho hladašche. Wopravdže, tón muž mješesche prawo. Cžeho dla njebešche řebi wón řam hižo dawno na to pomysšil! Njebešche wón to řlowo teho Knjesa: „Cžinče řebi pscheczelow i njeprawym mamonom!“ hižo huřto řlyšchaj?

„Sawērnie, Willijamo, ty mi wubjernu radu dasch“, wón wšchōn swješeleny sawoła a poda džēlaczerzej ruku. „Ty dyrbišč pak tež prēni bycz, kotremuž swoje pjenješy pošficzu. Praj mi, řelko potrebasch a sa jenu hodžinu zo tebi te pjenješy wuplacza.“

Temu rybakej bēšche, kaž by zo jemu to džalo.

„Knježe, wy žortujecz!“

„Nē, wescze niz, mōj pscheczelo. To je moja fruta wola“, Blakwell pscheczelnimy wotmolwi. — „Bōjczē hnydom řobu a pschekwēdczē zo wo tym, so je to wērno. Sa tebi praju, hdy by ty wjedžal, kajke wulke polōženje mojeje wutroby ja nētko hižo we wobkēžbowanju twojeho namjeta jačzuwam, ty njeby wofomiknjenja na mojich řlowach dwēlowal.“

„Al nētko kčtšje, kčtšje praj mi, sčto trjebasch.“

Tón džēlaczer dlēje dwēlowacz njemōžesche a swojemu dobrocželej ruku kōčzo praji wón:

„Mōj Bōžo! Ze to mōžno! Sa dyrbjal mōj dom sažo mēcz! Sa dyrbjal swoje džēczi derje woczahnycz mōz a dlēje nuřy njetradacz! Tón wšchēhomōžny wař požohnuj! Al ja wař prošcu, so byščezē mi 400 gwinejom (nchdže 8500 hr.) poččil, so bych řebi řwōj wōtžny dom, wo kotryž řym psches wšchelate njesbože pschihchoł, sažo kupil a sažo jako rjenjēšnik psches ředlatřtwo řebi řwōj řhlēb řařluzicz mōhl.“

„Willijamo, te pjenješy řy twoje“, Blakwell wješely sawoła a rybakej ruku řchapešche. Pschi řebi wón myšlesche: „Kajki njerořomny řym ja tola byl, so řebi dawno hižo wješele a pscheczelow i njeprawym mamonom cžinił njeřym. Alc wot nētko ja řlubju, to cžu lēpschi řastojnik mi dowērjenych poškadow bycz. Sdyž hižo tón jedyn dobry řkut, kotryž řym řebi pschedewšal, mi tajke spokojenje pošficzuje, kajke šbože dyrbi potom hafle žiwjenje pschinješcz, kotrež je žyle do řlužby lubošczē k Bohu a bližšchemu řtajene!“

Hodžinu pošdžišcho mješesche tón sbožowny rybač swoje pjenješy w rukomaj a tón bohatic knjes tak wješely a mērny, kaž dolhe lēta niz, lehnycz džēsche.

(Botraczowanje.)

Nēščto k rošpominanju.

Sdyž nusa wo durje kłapa, lubošcz durje wotewri.

Sčtož na khudym řo řmili,
K tom' wutrobu Bōh řkhili.